

Pátek

LIDOVÉ NOVINY

15. února 2019 - č. 7 - samostatně vydáváme

JSEM ZPÁTKY!

Zpěvačka **LENKA FILIPOVÁ**

o návratech v showbyznysu,

keltských baladách a o tom,

co se naučila od své dcery,

zpěvačky Lenny.

Foto Jindra Kouřilík

MUZIKA JE JEN JEDNA

Zpěvačka a kytaristka **LENKA FILIPOVÁ** o keltských baladách, ženském ohni, stěhování duší a taky o tom, proč je dobré sypat si do ran sůl.

Text:

Alena Plavcová

S Lenkou Filipovou není snadné dělat interview. Mluví a mluví, myšlenky skáčou jak voda po kamenech, a tak většinou zapomene, na co vlastně začala odpovídat. Přitom je ale tak milá a bezprostřední, že se na ni ani nemůžete zlobit.

Nemá teď za sebou zrovna lehké období. Potkal ji rozchod a stres si vybral daň na jejím zdraví. Z obojího se dlouho vzpamatovávala. Se svými problémy však zásadně nikoho neobtěžuje a už vůbec nemá potřebu o nich mluvit do médií. Je to přece jen její věc.

Když to shrnu: ačkoli si tahle nepřehlednětelná zpěvačka celý život buduje image křehké, romantické bytosti, ve skutečnosti je to zřejmě velmi temperamentní a silná žena. Což se projevuje i v drobnostech. Věřili byste například, že když se při vaření rízne nebo spálí na prstech, které potřebuje k hraní na kytaru, nasype si do rány sůl, nakape jód? Což sice strašně bolí, ale rána se rychleji zatáhne.

Patnáct let taky nenatočila novinkové album, až teď. Je překvapením pro fanoušky jejích popových frankofonních šansonů – nazpívala totiž staré keltské balady. A její hlas, doprovázený většinou kytarou a keltskou harfou Seana Barryho, tu nezní suverénně, jak by člověk u zralé umělkyně čekal. Trochu se chvěje, dojí má. O svých strastech sice nemluví, ale jejímu zpěvu daly velkou hloubku.

Když se řekne Lenka Filipová, pořád ještě si vybavím tu mladou ženu, která se právě vrátila z Paříže, bravurně hraje na klasickou kytaru a dráždí posluchače pánskými kalhotami, kšandami a motýlkem. Vlastně si vás neumím představit v dlouhých šatech a na podpatcích. Vás takové to ženské fintění nebere?

A víte, že jsem zrovna nedávno měla nějaké focení v dlouhých šatech? Není to tak, že bych nějak prvoplánově nechtěla být za ženskou. Ten ženský oheň ve mně je, ale já ho málokdy dávám najevo. Možná za to taky může kytara. Je to takový akurátní nástroj. Navíc dost těžký, takže když nesete třeba dvě kytary, nevezmete si k tomu boty na podpatku a dlouhé šaty, spíš ty kalhoty. Ani kytarový posez si se sukni moc nerozumí. A já málokdy na jevišti jen zpívám.

Nedávno jste vydala novinkové album keltských balad Oppidum. Není to zrovna sázka na jistotu. Chce to odvahu, pustit se v showbyznysu do neproověřených vod?

Sázka na jistotu to tedy rozhodně není. Ale já takhle nepřemýšlím, což vlastně platí o všech mých deskách: nejsou vypočítané na určitý typ publika. Oppidum je čistě pocitová deska, kterou jsem ale měla pod kůží dlouho. Nemám

» Kdo mě zná, ví, že mám v sobě sílu i temperament. A doufám, že i na jevišti je to znát. «

dojem, že to ode mě chtělo nějakou zvláštní odvalu, protože jsem si některé z těch balad už dávno zkoušela zpívat a hrát na svých koncertech a hodně si je oblíbila.

Proč právě Keltové? Čím si vás přitáhli?

V tom mě ovlivnil můj spoluhráč a kamarád Sean Barry, on mě s keltskou hudbou seznámil a o tu desku se velmi zasloužil. A nás dva zase seznámila náhoda, hrajeme spolu už čtrnáct let. Sean je multiinstrumentalista, hraje na více nástrojů. Takže může sednout i za piano, na akordeon hraje skvěle, na flétny, výborně zpívá. A navíc jeho virtuózní keltská harfa krásně ladí s kytarou.

Zpíváte na novém albu ve čtyřech jazycích, včetně skotské a irské gaelštiny a staré bretonštiny. Má to svou estetickou hodnotu, že tomu asi nikdo nebude rozumět?

No to byste se divila, jak se občas najde někdo, kdo tomu rozumí. Dokonce když jsem se na jednom koncertu zmínila, že budu zpívat ve staré bretonštině, tak mi jedna paní poslala učebnici. Jako že bych se tu starou bretonštinu mohla učit. No – s dobrým úmyslem jsem tu knihu otevřela – a pak zase zavřela. To se nedá, s francouzštinou to moc společného nemá.

Takže jste se slova k těm písním učila foneticky? A vlastně nevěděla, o čem zpíváte?

Podprahově jsem to tušila. Zkrátka jsem si řekla, že se s těmi starými jazyky nějak poperu. Odjakživa mám vztah k jazykům, ale nejsem

ten typ, co se nejdřív učí slovíčka a pak přemýšlí o správném mluvnickém tvaru. Snažím se mluvit a popisovat to, co chci říct, už s pár slovíčky. S těmi keltskými baladami jsem se zkrátka rozhodla nejdřív pracovat foneticky – a fungovalo to. A hlavně, protože jsem nejdřív nebyla vůbec zatížená významem těch slov, ten jsem zjistila až dodatečně, mohla jsem se soustředit na hudební stránku, na práci s hlasem, intonaci a výraz. Mimochodem, víte, že když zpíváte v jiném jazyce, změní se vám barva hlasu?

Chcete říct, že když zpíváte francouzsky, máte jinou barvu hlasu, než když zpíváte česky?

Je to tak. A řekla bych, že asi nejzajímavější barvu hlasu mám právě ve francouzštině. Mám ho v tom jazyce přirozeně posazený. Takže jsem se ponořila i do starého gaelic a do staré bretonštiny a snažila se najít tu svoji správnou barvu hlasu i v nich. Dost zvláštní ale bylo, že jsem při tom měla takový samozřejmý a intenzivní pocit, jako kdybych tím keltským jazykem už někdy mluvila. Vrtalo mi hlavou, proč je mi tak strašně blízká zrovna stará keltština? A proč mi není blízká třeba japonština? Nechtěla bych vypadat jako nějaká podivínská ezoterička, ale já opravdu věřím, že naše duše cestuje. Že jsme měli minulé životy. Že jsou mladé a staré duše. A já jsem zcela jistě stará duše, určitě jsem si tady už něčím prošla. Občas mám ten pocit i u své dcery Lenny, že i ona tu už někdy byla. Protože najednou řekne něco, co ještě nemůže ze svého života znát – a já na ni jen zůstanu koukat.

„Úspěch záleží i na těch správných lidech, které vám osud přivede ve správný čas do cesty...“ Lenka Filipová se svými kolegy (zcela vpravo Sean Barry, zcela vlevo David Stypka, který otextoval jednu píseň na albu Oppidum).

Co vám Lenny například řekla?

Víte co? To bychom museli udělat rozhovor o ezoterice a to nechci. Ale věřte mi, v umění se vám podobné představy často nabízejí a byla byste sama proti sobě, kdybyste toho nevyužila. Jak například vysvětlíte, že někdo vás na koncertu dojme k slzám a někdo, i když hraje technicky perfektně, s vámi nehne? To se nedá nacvičit, to prostě je, nebo není.

Vy jste se vždycky snažila otevírat dveře do jiných světů. Vzpomínám si, že když jsme spolu dělaly rozhovor před téměř třinácti lety, říkala jste, že se o termínech svých koncertů radíte s astrologem. I nyní, před jarní Oppidum Tour, jste se radila s hvězdami?

Jistě. To nemůžu zapírat. Ale to má každý jinak: někdo se radí s hvězdami, někdo s kartami, někdo na to má kyvadlo a jiný jde do kostela a komunikuje s anděly nebo zkrátka věří jen své intuici. Každý jsme originál. Ale nevysmívejme se ničemu. Musím ovšem dodat, že je důležité, nechcete-li být za blázna, mít sice nějaké ty svoje metody, které vám pomáhají, ale zároveň zůstat nohama na zemi. Tu rovnováhu se já opravdu snažím respektovat. A už bychom mohli to téma opustit, ne? Nebo chcete dělat rozhovor ke svátku čarodějnic?

To opravdu ne. Jak je vlastně těžké držet tolik let krok v showbiznyosu?

Je to hodně těžké. Nejdůležitější ale je ujasnit si, kde, v kterém patře showbiznyosu chcete vlastně fungovat, koho chcete oslovovat. Když jsem jako mladá studentka s kytarou otevřela ty první dveře showbiznyosu, měla jsem své vize, naděje. Ale velmi brzy jsem zjistila, že se to točí trochu jinak. Že nadání a píle jsou jen stavební kameny. A pak záleží na těch správných lidech, které vám osud přivede ve správný čas do cesty, na okolnostech, na štěstí. Na zdraví. Ale především si musíte ujasnit, co chcete lidem sdělovat.

V kterém tom patře showbiznyosu jste vy?

Mě bere většina kritiků za popíka, ale já vlastně duší moc popík nejsem. To by třeba i Sting museli považovat za popíka – a podívejte se, co všechno dělá. Já jsem melodik. A mimochodem, zrovna Stinga velmi obdivuju, vždycky jsem chtěla být takový Sting v sukničích. Ne že bych se k němu chtěla přirovnávat, ale měla jsem odjakživa pocit, že máme podobný přístup k muzice, že zkrátka neškatulkujeme. Od rocku přes pop, k loutnové muzice, k džezu, takhle Sting jezdí na těch muzikantských vlnách, a přitom je pořád sám sebou. Muzika je jen jedna. Mě vždycky těšilo, když se o mně psalo, že působím věrohodně. Že to tedy není

LENKA FILIPOVÁ

Studovala na Pražské konzervatoři a poté na Mezinárodní hudební akademii v Paříži obor klasická kytara. Dosud vydala víc než dvacet alb různých stylových žánrů, mnoho z nich bylo zlatých nebo platinových. Má na svém kontě řadu hitů, např. Za všechno může čas, Zamilovaná nebo Prý se tomu říká láska. Koncertovala ve většině zemí Evropy, v Japonsku, USA, Kanadě a Austrálii, získala Grand Prix na kytarovém festivalu v Nizozemských Antilách (1988) a cenu Anděl (1997). Svoji poslední desku Oppidum (2018) představí na jaře na stejnojmenném turné.

Lenka Filipová je rozvedená, má dceru Lenny, rovněž úspěšnou muzikantku.

jen nějaká role. Nejsilněji to cítím, když zároveň hraju na kytaru i zpívám, v tom je možná moje muzikantská originalita. Kytaristů, i daleko líp technicky vybavených, je hodně. I zpěváků se senzační barvou hlasu je dost. Ale dohromady nadstandardně hrát a zpívat je dosti těžké a vlastně se to nedá moc naučit. Pro mě ta symbióza s nástrojem byla vždycky přirozená, od malička jsem to pilovala. Taky teď připravuju další desku, která bude kytarová. Mě totiž odjakživa fascinují nástroje, které mají krk, hmatník. Housle jsou na mě moc drobné, ale toužila jsem ještě hrát na cello – to asi stihnu až v příštím životě.

Říká se, že v showbiznyosu nesmíte lidem sejít z očí. Jak se vám podařilo vracet se zpátky na scénu i po dlouhých pauzách?

V showbiznyosu si dlouhé pauzy člověk opravdu moc dovolit nemůže. Měla byste být pořád viděna a slyšena, takzvaně se stále zviditelňovat, připomínat. I negativní připomenutí je lepší než ticho. Návraty jsou hodně těžké. Taky mnohým se vrátit nepodařilo, comeback se nemusí vždycky povést. Já to neplánovala, ale měla jsem na své cestě showbiznyosem, která, jak doufám, ještě nekončí, dokonce několik comebacků po dost velkých pauzách. Kolem roku 2000, po narození Lenky, byl ten návrat nejtěžší, měla jsem skoro desetiletou pauzu.

V minulém rozhovoru pro Pátek LN jste říkala, že když se zraníte na prstech, nasypete si do ran sůl, nakapete jód, aby se rychleji zacelily. To máte tak pevnou vůli, že vám nevadí ta bolest?

To vydržíte. Ale musíte vědět, proč to děláte, protože ono to fakt dost bolí. Rány se pak velmi rychle zacelí – a já pro hraní na kytaru potřebuju, aby se zatáhly co nejdřív. Právě při koncertním turné ve Francii jsem si popálila prsty na levé ruce a vtipné je, že se to stalo při mém oblíbeném jídle raclette. Omylem jsem sáhla na rozpálenou lopatičku na sýr. A když mi hned nasypali do rány sůl, puchýře nevyškočily. Takže jsme díky tomu mohli turné dokončit.

A jak se to rýmuje s vaší image plaché, romantické bytosti?

Víte, to, že si sypu do ran sůl, když se třeba říznu nebo spálím, to jsou vlastně prkotiny. Jenže od nich to začíná. Kdo mě zná, ví, že mám v sobě sílu i temperament. A doufám, že i na jevišti je to znát. Obě ty polohy, romantická i temperamentní, jsou mi vlastní.

Jste na sebe přísná?

Jsem. Možná až moc. Jsem k sobě příliš kritická a přísná. Ale teď od toho už trochu upouštím.

Od dcery Lenny, rovněž úspěšné muzikantky, se prý Lenka Filipová učí víc naslouchat a míň mluvit.

Není to, s prominutím, trošku pozdě?

No samozřejmě, že je! Ale jsem pevně rozhodnutá se teď začít trošku rozmazlovat. Něco vám prozradím: já vždycky, když dotočím desku, a bylo to tak i s touhle poslední, si to poslechnu a přitom mi pořád běží v hlavě: „Tohle jsem měla udělat nějak jinak, to není dobrý...“ Nejradši bych to celé přetočila. Prostě mám takovou úchylku, že sama sebe neustále kritizuju. Už jsem se musela okřiknout: „Kuš prostě, už ne, okamžitě přestaň!“

A nebude to tím, že jste učitelské dítě?

Víte, že asi jo? Ano, moje maminka učila ruštinu a hudební výchovu. A i když Lenny učitelské dítě není, bojím se, že tu sebemrskáčskou kritičnost po mně trošku podědila. Ten kritický červíček v nás pořád hlodá. Ale je taky pravda, že vás občas dovede k nějakému zlepšení. Jen si ho nesmíte pustit k tělu moc. Proto jsem se taky teď rozhodla, že už na sebe budu hodnějiš.

Co člověk cítí, když se mu podaří přetavit životní těžkosti v hudební emoce, jako se to povedlo vám s novým albem? Zadostiučinění? Vítězství? Smutek?

Všechno dohromady. Podstatné je, že ze všech těch emocí vznikne něco nového, co mnohdy překvapí i vás. A už vás to tolik nebolí. Jako by tam už nebyla ta sůl.

Taky si myslíte, že je dobré občas se zmýlit, nebo se dokonce octnout na dně?

Samozřejmě. Nedávno jsem si zapamatovala jednu větu Karla Čapka, totiž že „opravdovým zdrojem poznání je omyl“. A to je naprostá pravda. Protože omyl vás nasměruje dopředu, k nějaké změně. Díky omylům se vlastně lidstvo posouvá kupředu, protože je to i základní vědecká metoda. A octnout se na dně, to už jsem taky párkrát zažila. A teď naposled to bylo asi nejhorší dno za celý můj život. Nechci říkat nějaké fráze, jako že na tom dně „najdete samu sebe“, ale ano, dozvíte se o sobě hodně. To zná přece každý, koho postihlo nějaké neštěstí nebo něco, s čím se musel sám poprat.

Vaše dcera Lenny už má vlastní úspěšnou kariéru. Vidíte v ní sebe v mladých letech?

Samozřejmě. A někdy mě to těší, protože je to trošku jako zrcadlo, ale jsou bohužel i věci, které se mi nelíbí – ale i v těch vidím zase sebe. A to si říkáte: „Jéje, tohle teda zrovna nemusela podědit,“ ale musíte to taky přijmout. A navíc, protože je to dcera, najednou si uvědomíte: „Páni, vždyť já jsem se kdysi úplně stejně chovala ke své mamince.“ Takže jste najednou velmi shovívavá. Naštěstí nejde o žádné katastrofální záležitosti.

Lenny je vaše vymodlené a jediné dítě, narodila se, když vám bylo čtyřicet. Jste úzkostlivá matka?

Pro mě bylo opravdu velmi důležité se stát v životě rodičem. A jsem šťastná, že se mi to nakonec povedlo. Ano, jsem úzkostlivá ochránitelka. Ale snažím se to dávat najevo co nejméně.

Bojíte se o dceru i kvůli tomu, že víte, jak tvrdý umí showbiznys být?

Profesionálně jsem si zakázala se o ni bát, protože podvědomě cítím, že tam potřebuje úplnou svobodu. Lenny není moje kopie. Věřím jí i jejím instinktům. Já můžu trusit všelijaká moudra, ke kterým jsem z vlastní zkušenosti dospěla, ale pak už ji musím nechat, aby se rozhodla sama. Ale když za mnou sama přijde a chce radu, samozřejmě jí poradím. Jde většinou o nějaký praktický problém.

Mluvíte si vzájemně do toho, co děláte?

Občas ano. Lenny taky byla jedna z prvních, které jsem pustila Oppidum.

A reakce?

Poslouchala to docela zasněně. Pak zvedla hlavu a řekla jen: „Jé, to je krásný...“ Ale když si chci já poslechnout něco od ní, většinou si

o to musím říct. Nejdřív čekám, ale pak už to nevydržím, jdu za ní: „Myslíš, že bys mi mohla zahrát nějakou svoji novinku?“ – „No tak jóóó...“ Po pravdě, já jsem to taky neměla moc ráda, když to po mně rodiče chtěli. Takže přesně vím, jaký to je pocit. Víím, že bych měla počkat. Já taky, když se mi něco nelíbí, co mladoši vymysleli – já jim říkám mladoši –, tak to hned řeknu. Ne nějak tvrdě, ale upřímně. „Ale je to můj názor, udělejte si to, jak chcete vy.“ A mladoši si to stejně udělají podle sebe. Většinou na mě nedají. Mimochodem, já si dneska s dcerou povídám jako se sobě rovnou, myslím, že už jí vlastně nemám moc co předávat. Naopak mám teď občas pocit, že se naše role obracejí. Dřív ona na dovolené chtěla zmrzlinu a já byla ta, která jí říkala, že musí počkat až po obědě. A teď to říká ona mně.

Naučila jste se naopak něco vy od Lenny?

Učím se od ní víc naslouchat a míň mluvit. Já hodně mluvím, zahlcuju lidi slovy. Lenny je v tomhle jiná. Ona na jevišti působí jako extrovert, ale v soukromí je spíš ten tichý pozorovatel. Už odmala taková byla. Vždycky nejdřív hodně rozmýšlí a teprve pak jedná. Což vůbec

neznamená, že není srdečná. A tohle jsem se od ní opravdu začala cíleně učit, protože já se někdy něčím nadchnu, aniž si to nejdřív promyslím. A musím říct, že mi to velmi pomáhá.

Jak byste popsala životní období, které žijete právě teď?

Jako znovuzrození. To jsem napsala i na obal své nové desky a opravdu to tak teď cítím. A taky si uvědomuju, že při tom všem, co jsem zatím ve svém životě zažila, jsem vlastně klikař. Ale měla bych hned dodat: pokorný klikař.

Litujete něčeho?

Občas přemýšlím, co mohlo být jinak. Ale neberu to osudově, spíš tak nějak... něžně. Ano, stála jsem v životě na několika křižovatkách a asi se nerozhodla vždycky správně. Ale kdoví, co by bylo, kdybych se tenkrát byla rozhodla jinak.

Týkalo se to profese, nebo osobního života?

Obojího. Ale co to vlastně je, litovat? Prostě si vzpomenete, vzdychnete a řeknete si: „Ano, mohlo to být jinak. Ale stalo se.“ A jdete dál. <<

OPPIDUM TOUR

- 28. 2. Bratislava - Istropolis
- 10. 3. Košice - SP
- 17. 3. Brno - Sono centrum (vyprodáno)
- 18. 3. Brno - Sono centrum (přidaný koncert)
- 20. 3. Ostrava - Gong
- 25. 3. Praha - Lucerna (Velký sál)

inzerce

POZNÁME VÁS NA DOTEK

MOBILNÍ APLIKACE KB KLÍČ

- Bezpečný a moderní způsob přihlašování i ověřování plateb
- Funkční i s rozpoznáním obličeje nebo bezpečnostním kódem

PŘIHLAŠOVÁNÍ DO INTERNETOVÉHO BANKOVNICTVÍ OTISKEM PRSTU

kb.cz/kbklic 800 521 521

KB